

SPOŘILOV

100

Pamětní spis

vydaný dne 19. 10. 2025 u příležitosti
sousedského setkání k 100. výročí
vzniku zahradního města Spořilova

Letecké pohledy na Spořilov, 1928 a 2025

Spořilov má výročí: 100 let od založení

Dne 18. června 1925 bylo založeno stavební družstvo nazvané „Spořilov, stavební družstvo vkladatelů Městských spořitelen v Praze a Královských Vinohradech“. Zakladateli a hlavními investory se staly dvě spořitelny a cílem bylo postavit zahradní město v katastru Záběhlic u Dolních Roztyl s počtem tisíc až tisíc pět set domků.

Ustavující valná hromada se konala již v době, kdy byl od roku 1924 projednáván a připravován záměr výstavby zahradního města, bylo již rozhodnuto o lokalitě a byla vypracována regulační a zastavovací studie nového satelitu. Během roku 1926 byly prováděny přípravné práce a postaven první vzorový blok třiceti šesti domků. Dne 1. března 1927 byla zahájena sériová výstavba prvních pěti set domů v severní polovině. Během roku 1928 byla stavěna jižní polovina zahradního města a k roku 1929 bylo dokončeno 1160 domků.

Od školního roku 1928/1929 zde funguje škola a Sokol zatím v provizorních prostorách, v roce 1929 byla přivedena tramvaj, 1931 zprovozněna školní budova, 1933 zděná sokolovna, 1935 pak byl vysvěcen kostel svaté Anežky České.

Gratulujeme k výročí a přejeme Spořilovu a jeho obyvatelům dalších sto let spokojeného života.

Jan Fischer

Spořilovská škola

Osídlování prvních dokončených domků vyvolalo potřebu zřídit školu pro přistěhované děti. Řada rodin oddalovala nastěhování, neboť ani dopraveně nebylo jednoduché dostat se do škol v Michli, Záběhlicích nebo Vršovcích. Tramvaj byla zavedena až později.

Vzhledem k narůstajícímu počtu dětí školou povinných otevřela zemská školní rada první tři třídy Obecné školy smíšené v Roztylech Praha XIII. Zápis do tříd se konal 30. a 31. srpna 1928. Zapsáno bylo 110 dětí, ale v průběhu školního roku počet narůstal až na celkových 151 žáků. Trojtřídní škola byla umístěna do narychlo upravených technických místností, které škole přenechalo stavební družstvo „Spořilov“ v dřevěných stavebních domcích v prostoru dnešní ulice Severovýchodní VI. mezi domy č. 15 a 17. Dřevěné zdi byly opatřeny omítkou a každé učební místnosti byla přidělena další malá jako šatna. Kvůli počtu hlodavců usídlených pod podlahou se začalo této budově říkat „myšárna“. Do čtvrté a páté třídy spořilovské děti zatím chodily do Záběhlic.

Zahájení školního roku, 1. 9. 1928

Školní rok začal v sobotu 1. září 1928 pro všechny třídy před budovou, protože učebny nebyly dosud vybaveny nábytkem. Teprve v průběhu prvního týdne byly pořízeny školní stolky a židle, během prvního pololetí pak i katedry a skříně. Hned první zima byla velmi krutá. Teploty od Vánoc do března 1929 klesaly

i k mínus 30 °C, ve třídách zamrzaly kalamáře, přívody vody. Ani dodatečně instalovaná druhá kamna nebyla schopna učebny dostatečně vytopit. Vyučování bylo v posledních čtrnácti dnech února zastaveno.

Myšárna, 1929

Hned další školní rok 1929/1930 byly otevřeny zbývající čtvrté a páté třídy. Pro ně byla upravena sborovna a ředitelna v bývalých kancelářích. Vzhledem k dalšímu nárůstu počtu spořilovských dětí byly některé dosud neobsazené domky pronajaty a částečně upraveny pro výuku (dům č. 33/5 a č. 105/3). V tomto školním roce bylo v obecné škole sedm tříd pro 260 žáků, to zna-

mená v průměru 37 dětí v každé třídě. V té době se již stavěla budova školy na místě, kde stojí dosud. V zastavovacím plánu Spořilova bylo staveniště označeno jako blok č. 38.

Ještě ve školním roce 1930/1931, kdy škola vykazovala devět tříd prvního až pátého ročníku, se vyučovalo v prozatímních prostorách. Protože učeben byl nedostatek, vyučovalo se na dvě směny až do Velikonoc roku 1931, kdy na Velký pátek zasedala kolaudační komise. Volno o Velikonočním pondělí se využilo ke stěhování nábytku. Bohužel k dispozici bylo zatím jen sedm místností a nebyla dokončena tělocvična. Z toho plynulo, že ještě dvě třídy se nemohly těšit z vyučování v nové školní budově a musely zůstat v provizorní dřevěné. Škola od počátku byla smíšená, do tříd spolu chodili jak chlapci, tak i dívky – ne všechny prvorepublikové školy byly smíšené. Teprve po druhé světové válce došlo k sjednocení obecné a měšťanské školy a vytvoření jednotné devítileté školy.

Školní kronika všechny události poctivě zaznamenává od otevření školy ve školním roce 1928/1929 až dosud. Jsou v ní zapsány veškeré bohaté činnosti, které včetně výuky za celou dobu své existence škola dětem poskytovala. Škola se stala nedílnou součástí života celého Spořilova.

Přeji všem bývalým i současným žákům úspěchy v životě, radostné vzpomínky a trvalá přátelství, která v době povinné školní docházky vznikají.

Daniel Kaiser, ředitel ZŠ Jižní

Stavba školy, 10.6. 1930

Historie Sokola Spořilov

Během výstavby a postupného osidlování nově vznikajícího zahradního města Spořilov vznikla zcela v souladu s duchem doby myšlenka na založení samostatné sokolské jednoty. Za tímto účelem se 10. září 1927 sešlo čtrnáct bratří v hostinci U Křížku na Dolních Roztylech, aby zde k 1. říjnu 1927 založili sokolskou jednotu Sokol Roztyly-Spořilov, která měla dočasně status odnože Sokola Michle.

Spolu s přibývajícím množstvím občanů Spořilova postupně přibývalo i zájemců o členství v jednotě, a tak bylo o necelý rok později vyhověno žádosti o ustavení samostatné spořilovské tělocvičné jednoty. Ustavující schůzí, která proběhla 26. července 1928 v restauraci hotelu U Doubravských na Roztylském náměstí, tak byla založena samostatná tělocvičná jednotka, která při svém vzniku čítala 99 členů, z toho 19 sester a 80 bratří. Prvním starostou se stal bratr František Mašinda, náčelnicí sestra Drobílková, náčelníkem bratr Sojka a vzdělavatelem bratr Sládeček. Nová tělocvičná jednotka byla včleněna do obvodu župy Pražské.

Zpočátku, kdy jednotka ještě neměla vlastní tělocvičnu, se cvičilo v prostorách hostinců, nejprve v již zmíněném hostinci U Křížku a později v ulici Severozápadní IV v hostinci U Svobodů. Protože prostory hostinců tomuto účelu příliš nevyhovovaly, bylo rozhodnuto zřídit pro jednotu vlastní tělocvičnu. Spořilovští sokolové ji získali nejprve v objektu bývalé kantýny pro dělnictvo zaměstnané při stavbě Spořilova v ulici Severozápadní VI – v prostoru dnešní

Stará sokolovna, 21. 5. 1931

sokolovny. Dřevěnou budovu kantýny jednota zakoupila v roce 1932 od Legiobanky za 20 tisíc Kč a poté i pozemky pod ní. Již v roce 1933 byla postavena nová zděná budova sokolovny nákladem okolo 200 tisíc Kč. Později byla budova dále rozšiřována a upravována – přistavěno divadelní jeviště, vzniklo loutkové divadlo (se 106 loutkami) a zřízen biograf. Umělecký soubor Sokola Spořilov měl před druhou světovou válkou 35 členů a celkově jednota čítala v první polovině roku 1933 již kolem 700 členů. V roce 1932 byl též zakoupen pozemek v místech, kde se nyní nachází Geofyzikální ústav AV ČR, a společnými silami vybudováno letní cvičiště. Protože výstavba a zařizování nové tělocvičny se odehrávaly v době světové hospodářské krize, situace s financováním byla o to složitější.

Letní cvičiště, okolo roku 1932

Výdaje se nakonec podařilo pokrýt ze sbírek členů, soukromých darů a také zápůjček od soukromých osob i od banky. Pro členy byla též vyhlášena povinnost odpracovat určité množství hodin za měsíc a za každou neodpracovanou hodinu povinně odvést příspěvek dvě koruny.

Dne 12. dubna 1941 byla úřadem říšského protektora zastavena činnost sokolských jednot a výjimkou nebyla ani jednota Spořilov. Tělocvična byla uzavřena a v provozu zůstal pouze biograf. Po válce, během které položilo mnoho členů svůj život, byla činnost jednoty obnovena. Začalo se opět hrát divadlo a v euforickém období po skončení války vznikl v rámci spořilovské jednoty i velký a malý orchestr. I když byla od roku 1952 veškerá sportovní činnost řízena státním aparátem a jednotné organizace Sokola roku 1956

oficiálně zrušeny, snažili se bývalí členové jednoty udržovat i nadále péči o tělesnou kulturu občanů Spořilova.

Po sametové revoluci, kdy byl roku 1991 Sokol opět obnoven, započala i „nová historie“ spořilovského Sokola. Jelikož o venkovní cvičiště jednota přišla, bylo v roce 2000 v rámci stále pokračující obnovy zbudováno za pomoci grantu MČ Prahy 4 venkovní hřiště s umělým povrchem přímo u sokolovny.

Sokol Spořilov a všesokolské slety

Všesokolské slety se konají jakožto oslava a vyvrcholení tělovýchovné činnosti sokolů již od roku 1882. (První slet byl původně koncipován jako veřejné cvičení a průvod k oslavám 20. výročí založení Sokola). Ať už byla činnost organizace přerušena rakousko-uherskými úřady, válkami nebo zásahem politického režimu, konaly se slety až do nástupu komunismu nepravidelně po čtyřech až deseti letech. Nyní se konají již pravidelně po šesti letech.

První slet, jehož se účastnili spořilovští sokolové, byl IX. všesokolský slet konaný v roce 1932 na Strahovském stadionu. Po tomto sletu zaznamenala spořilovská jednota vysoký přírůstek členů (v 1. pololetí roku 1933 čítala k sedmi stovkám členů). Dalším sletovým rokem byl rok 1938, kdy se konal

Předvedení sletové skladby ženy, 1938

Předvedení sletové skladby mužů, 1938

X. všesokolský slet, jenž se proslavil svým mohutným manifestačním rázem proti nastupujícímu nacismu. Za spořilovskou jednotu se sletu zúčastnil velký počet cvičenců – 108 žáků a 40 žákyn při sletové skladbě Pohádka, 52 členů žactva při cvičení prostných, dále 40 dorostenek, 30 žen s míči, 51 dorostenců a 50 mužů při skladbě Příklad republiky a 24 starších bratrů a 80 žen při cvičení prostných.

Posledním sletem před nuceným zastavením činnosti Sokola byl XI. všesokolský slet v roce 1948. I ten se vyznačoval manifestační povahou, tentokrát proti praktikám nastupujícího socialismu. Účast spořilovských sokolů na XI. sletu byla ještě vyšší než na předchozím.

Sletové průkazky, 1948

Ohledně listopadové revoluce v roce 1989 byl spolek Sokol 7. ledna 1990 znovu obnoven a po „spartakiádním“ mezidobí se konal v roce 1994 na Strahově v pořadí XII. všesokolský slet. Také jednoty Sokol Spořilov tehdy obnovila svou činnost a zúčastnila se tohoto i následujících sletů. Naposledy v roce 2024, kdy se konal již po sedmácté.

Vladimír Prchlík, Jana Heroutová

Počátky kostela sv. Anežky České na Spořilově

Na vzniku kostela tehdy ještě blahoslavené Anežky České se podepsal poměrně jedinečný souběh dějinných okolností, a navazujících příběhů. První okolností bylo rozšiřování Prahy na dosavadních periferiích a vznik a stavba Spořilova. Druhou byly od poloviny 20. let zlepšující se vztahy mezi československým státem a katolickou církví, a tedy příznivější klima pro katolíky ve společnosti. Třetí okolnost na to navázala: myšlenka biskupa Antonína Podlahy až tak neřešit doposud nereálnou možnost znovu postavit na Staroměstském náměstí svržený mariánský sloup, ale symbolicky, místo dvanácti hvězd kolem Mariiny hlavy na sloupu, vystavět dvanáct kostelů či kaplí na rostoucích periferiích Prahy.

Vědělo se, že Prahu čeká největší výstavba v dějinách, a počítalo se, že na periferiích vznikne bydlení pro 800 tisíc lidí. Lidovecký ministr vlády František Nosek patřil k těm, kdo si uvědomovali závažnost momentu. Vznikl tak spolek Dílo blah. Anežky Přemyslovny, který je třeba odlišovat od pozdějších institucí podobného jména. Spolek měl podporovat stavbu jak kostelů a kaplí na pražských periferiích, ale i sociálních a vzdělávacích institucí v katolickém duchu. Další tahoun spolku, P. František Krus, v časopisu

Kaple svatě Kláry, asi 1930, archiv PMS

Životem v roce 1929 zachycoval žhavé počátky spolku a jeho velké plány na Spořilově: „Během dvou posledních let povstalo na jihozápadu Prahy velké zahradní město Spořilov. Je tam už 1200 domků. Na vynikajícím místě bude do tří let vystavěn velký kostel. Ale nebylo by moudré zatím se nestarati o náboženský život. Proto byla přičiněním pana ministra Noska koupena někdejší kantina a přenesením a přestavbou změněna v nouzový kostelík. Pojme 300 lidí.“

To byl čas skrovných počátků a velkých nadějí. Bývalá kantýna jako prozatímní kaple sv. Kláry a připravený projekt a sen o velkém kostelu. Nosek také zakoupil pozemek pro stavbu kostela. Následná realita byla však jiná. Přišla hospodářská krize a velké plány na několik let splaskly jako bublina. Přidala se paradoxně z různých důvodů (hlavně ekonomických) i nedůvěra ze strany arcibiskupů Františka Kordače a poté i Karla Kašpara.

Novým velkým impulzem byl rok 1932, v němž si česká církev připomínala 650 let od smrti bl. Anežky. Vznikl podstatně střidmější projekt stavby kostela, jehož autorem byl Nikolaj Pavlovič Paškovskij, a arcibiskup Kordač po svých předchozích zkušenostech z Hradce Králové stanovil podmínku, že se může začít stavět až tehdy, kdy budou získány dvě třetiny částky ke stavbě. Vybírání finančních prostředků šlo zpočátku ztěžka. A v tom se přidala další podivuhodná okolnost, že v závěru svých pražských studií na malířské akademii

Začátek stavby kostela, 26. 3. 1935, archiv PMS

Na stavbě kostela pracovali i nezaměstnaní ze Slatin, 1935, archiv PMS

bydlel na Spořilově slovinský malíř a kněz Stane Kregar. To on podnítl komunitu místních katolíků, aby se společně modlila za brzké vybrání potřebné částky. A tak konečně na jaře 1935 se mohlo začít stavět, a přes určité těžkosti byla stavba do podzimu dokončena.

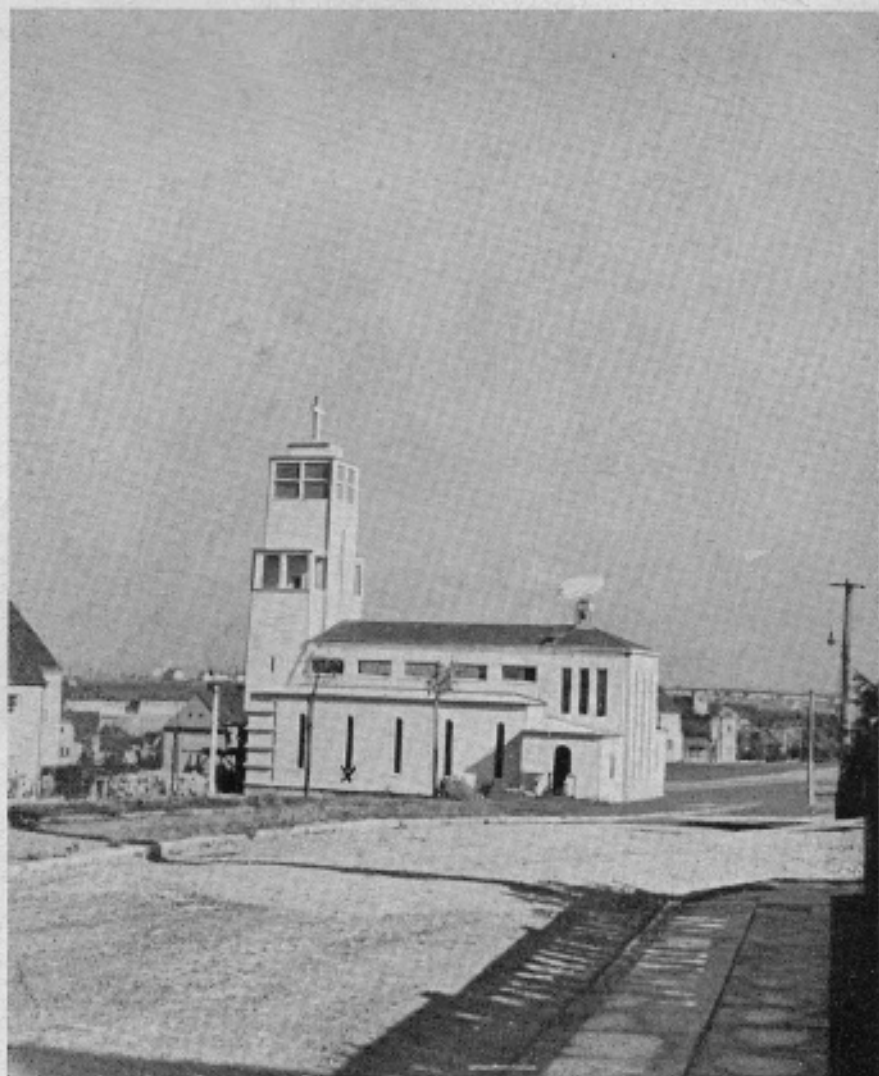
Dne 27. října 1935 kanovník Jaroslav Kulač slavnostně posvětil dokončený kostel, který na přímlyvu arcibiskupa Kašpara v Římě mohl získat zasvěcení dosud jen blahoslavené Anežky České (a proto také s přidáním svatých českých patronů). Dva klíčoví aktéři už se svěcení kostela nedočkali. Stane Kregar dokončil svá studia a vrátil se do Slovinska,

František Nosek po těžké nemoci zemřel 17. dubna 1935 ve věku pouhých 49 let. Až od letošního roku má vzadu v kostele bustu vytvořenou téměř před sto lety sochařem Čenkem Vosmíkem.

P. Petr Regalát Beneš OFM

Kostel blahoslavené Anežky krátce po dokončení

PRVÝ CHRÁM SV. ČESKÝCH PATRONŮ
A BLÁHOSL. ANEŽKY NA SPOŘILOVĚ

Sbor pro obnovu pomníku Hrdinům od Zborova

Od 2. listopadu 2009 existuje na Spořilově Sbor pro obnovu pomníku Hrdinům od Zborova, z. s. Spolek vznikl na základě společného rozhodnutí a za přímé podpory tehdejšího vedení Československé obce legionářské, České obce sokolské, Českého svazu bojovníků za svobodu, Masarykova demokratického hnutí a Asociace nositelů legionářských tradic ANLET. Členové sboru usilují o popularizaci historických událostí – především vzniku svobodné a demokratické Československé republiky v roce 1918 a domácího a zahraničního odboje za druhé světové války a také o zvýšení povědomí o historii Spořilova. Jejich konkrétním cílem je připomenout památku legionářských pomníků zničených nacisty v době protektorátu v Praze, zejména pomníku Hrdinům od Zborova na Spořilově a pomníku plk. Josefa Jiřího Švece na Pohořelci. V uplynulých letech iniciovali spolu s dalšími spořilovskými spolky mj. prohlášení kostela sv. Anežky České a Národního hřbitova na Roztylském náměstí za kulturní památku (7. 3. 2011) a ve spolupráci se Spořilovskými novinami vydali dvě publikace – Po stopách spořilovských legionářů (2015) a Vzpomínky na spořilovské sokolské divadlo (2017). V současnosti se členové spolku pravidelně účastní pietních setkání k připomínkám významných výročí našeho státu, zabývají se historií Spořilova a okolí a svépomocí pečují o drobné sokolské, legionářské a odbojové pomníčky v Praze.

Tomáš Hromádka

Zajímavá statistická data o Spořilově s výhledem do roku 2050

V roce 2025 zveřejnil Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy Prognózu obyvatel a veřejné vybavenosti v Praze 2024–2050, ze které vyplývají zajímavá data pro současný Spořilov a jeho budoucnost.

Počet obyvatel Spořilova (k 31. 12. 2024): 13 690

Z toho obyvatelé:

ve věku nad 65 let: 3370

ve věku 3–5 let: 427

ve věku 6–14 let: 1377

ve věku 15–18 let: 539

Prognóza 2030: 13 510 obyvatel

Prognóza 2050: 14 700 obyvatel

- Kapacitní nedostatek školek v současnosti a v roce 2050.
- Dostatek míst v základních školách v současnosti, kapacitní přebytek v budoucnosti.
- Kapacitní nedostatek míst ve středních školách v současnosti i v roce 2030, naopak v roce 2050 kapacitní přebytek.
- V současné době připadá 1364 obyvatel Spořilova na jednu ordinaci praktického lékaře (na Spořilově jich je 8), v roce 2030 to bude 1378, v roce 2050 pak 1508 (doporučená hodnota je 1700 až 2000 obyvatel na ordinaci).
- U dětských ordinací statistici zjistili, že na jednu ordinaci dětského lékaře připadá na Spořilově 1391 dětí, v roce 2030 to bude 1244 dětí, v roce 2050 pak 1320 dětí.
- Protože v současné době na Spořilově není domov pro seniory se zvláštním režimem, je situace pro 1329 seniorů ve věku nad 80 let složitá, pokud se nic nezmění, tak v roce 2030 zde bude žít 1234 seniorů, v roce 2050 pak 1046 seniorů ve stejném věku.
- V roce 2025 jsou na Spořilově tři kulturně komunitní centra, knihovna (99 knihovních jednotek na 100 obyvatel, v knihovně je 13 600 knihovních jednotek).
- Vysoká hustota zalidnění a malá rozloha Spořilova způsobuje, že v roce 2025 připadá pouze 9,4 m² parku na jednoho obyvatele (doporučená hodnota přitom je 50 m²). Na Spořilově je 12,9 ha parků. Hodnota by se měla do roku 2050 ještě snížit.
- Ze statistiky vyplývá, že počet dětských hřišť je v roce 2025 na Spořilově dostatečný. Na jedno dětské hřiště připadá 36 dětí ve věku 3–5 let (doporučená hodnota je 50). Na Spořilově je 12 dětských hřišť. Situace by se do roku 2050 příliš měnit neměla (2030 = 24 dětí, 2050 = 41 dětí), podobná situace je u veřejných hřišť pro všechny věkové kategorie, na Spořilově jsou čtyři, což je z hlediska statistiky dostatek. Naopak je Spořilov nedostatečně vybaven neškolními sportovními areály – ten je zde pouze jeden, a to areál TJ Sokol Spořilov.
- Poslední statistický údaj se týká plnosortimentní potravinářské prodejny. Ty jsou na Spořilově tři (4564 obyvatel na prodejnu), což opět z hlediska plánování plně dostačuje. A bude tomu tak i v letech 2030 a 2050, pokud se některý z řetězců nerozhodne svoji prodejnu uzavřít.

Tomáš Hromádka

Historie Spořilova v datech

18. 6. 1925 Vznik stavebního družstva „Spořilov“.
1. 3. 1927 Zahájení stavby zahradního města Spořilov.
10. 9. 1927 Ustavující schůze v restauraci U Křížku v Dolních Roztylech, na níž byla k 1. 10. 1927 založena jednota Sokol Roztyly-Spořilov (tehdy pobočky Sokola Michle I).
- 1928 Vznikl spolek „Dílo bl. Anežky Přemyslovny“, opatřeny plány nového kostela a úředně schváleny (arch. Polívka, Brožek – zdůvodu velkých nákladů nezrealizovány). Dr. Nosek jménem spolku „Charitas“ zakoupil parcelu na náměstí.
26. 7. 1928 Ustavující valná hromada TJ Sokol Spořilov v restauraci hotelu U Doubravských na Roztylském náměstí, jednota včleněna do obvodu župy Pražské.
1. 9. 1928 Otevření první školy na Spořilově v upravených dřevěných barácích jako prozatímní obecná škola. (Dnes na jejím místě stojí dodatečně zastavěný blok mezi ulicemi Severní III a IV a Severovýchodní IV a VI.)
20. 10. 1928 Pořízeny první letecké snímky Spořilova, které zajistilo ministerstvo národní obrany.

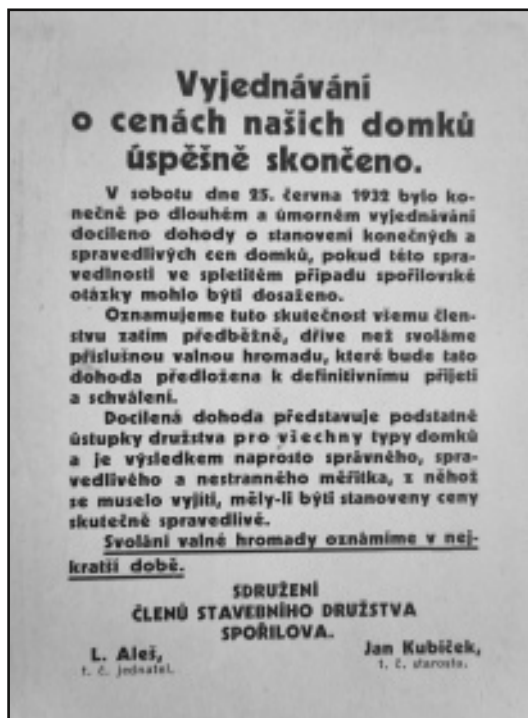
Pohled na dokončenou část I. sekce

Tramvaje zajišťují spojení s centrem Prahy od roku 1929

- 1. 12. 1928 Na Spořilově se konaly první volby.
- 8. 12. 1928 Začal jezdit na Spořilov v půlhodinových intervalech autobus z Vršovic a konečné stanice elektrické dráhy v Záběhlicích na Roztylské náměstí.
- 19. 12. 1928 Zahájena jednání o likvidaci celého stavebního družstva „Spořilov“.
- 26. 12. 1928 Sokol na Spořilově slavnostně otevřel prozatímní tělocvičnu upravenou z bývalé kantýny krčského pivovaru.
- 1. 1. 1929 Otevření pobočky Městské knihovny v Praze (na Roztylském náměstí).
- 1. 7. 1929 Otevření pošty a telegrafního úřadu na Spořilově.
- 26. 7. 1929 Vysvěcena kaple sv. Kláry v dolní části Roztylského náměstí, zřízená z bývalé kantýny a zakoupená ministrem JUDr. Františkem Noskem, františkánským terciářem.
- 12. 10. 1929 Na Spořilov přijela první tramvaj.
- 1. 12. 1930 Spořilov jakožto součást katastrálního území Záběhlice měl na základě výsledků sčítání lidu k 1. prosinci 1930 celkem 1160 domů stavebního družstva „Spořilov“ s 3672 obyvateli.
- 13. 9. 1931 Slavnostní otevření školy (ZŠ Jižní).

28. 10. 1933 Slavnostní otevření sokolovny, při té příležitosti byly vysazeny před budovu dvě památné lípy velkolisté, které v roce 2007 v soutěži Strom roku vyhrály pražské kolo a v celostátním měřítku obsadily 6. místo.
3. 12. 1933 Vzniká „Spolek blah. Anežky pro postavení katolického chrámu Páně na Spořilově“, duchovně ho zaštiťoval františkán P. Jan Evangelista Urban.
1. 1. 1934 Slavnostní otevření hřiště ČAFC Vinohrady na Spořilově vítězstvím 6:2 nad silnou Slavií (první poločas za ni odchytil Plánička).
19. 5. 1934 Otevření železniční zastávky Spořilov.
- Říjen 1934 Vypracování projektu kostela zadáno kanceláři architekta Stanislava Režného, původní návrh Nikolaj Pavlovič Paškovskij.
28. 10. 1934 Posvěcení základního kamene k římskokatolickému kostelu, světil arcibiskup Karel Kašpar.

Prodej domů byl na Spořilově spojen s celou řadou problémů.

Příklady periodik, které na Spořilově vycházely ve 30. letech 20. století

Železniční zastávka Spořilov

- 11. 1. 1935 Úředně povolena stavba kostela, vybrána firma Spořilovák a Vojtěcha Pospíšila. V Římě v témže roce schváleno, že nový kostel bude zasvěcen bl. Anežce Přemyslovně.
- 21. 3. 1935 Počátek stavebních prací kostela.
- 1. 9. 1935 Začalo promítat na Spořilově kino (v sále sokolovny).
- 27. 10. 1935 Slavnostní vysvěcení kostela Českých patronů a blahoslavené Anežky Přemyslovny, světil kanovník Dr. Jaroslav Kulač.
- 29. 7. 1937 Odhalen pomník Hrdinům od Zborova na Roztylském náměstí.
- 7. 3. 1938 Byla u příležitosti nedožitých narozenin T. G. Masaryka umístěna v prostorách školy na Spořilově jeho busta.
- 15. 1. 1939 Posvěcen domek v Jihovýchodní IV / 896 pro vybudování stálého domova bratří františkánů na Spořilově, který byl posvěcen, dnes fara.
- 19. 11. 1939 Vznik skautských oddílů.
- 26. 6. 1940 Odstranění pomníku Hrdinům od Zborova na Roztylském náměstí.
- 8. 4. 1941 Ukončena na XI. valné hromadě činnost stavebního družstva „Spořilov“.

Pohled na část Roztylského náměstí, kolem roku 1935

26. 8. 1942 Popravena v Berlíně gilotinou jako první Češka Irena „Inka“ Bernášková za vydávání ilegálního časopisu V boj. (V roce 1998 vyznamenána prezidentem Václavem Havlem in memoriam medailí Za hrdinství.)
4. 5. 1945 Vznik Revolučního národního výboru.
8. 5. 1945 Okupace Spořilova nacisty.
15. 5. 1945 Pohřbení čtyř spořilovských obětí Pražského povstání na Roztylském náměstí.
4. 5. 1947 Odhalení pamětní desky v budově školy (ZŠ Jižní).
1. 12. 1947 Zřízena samostatná farnost při kostele Českých patronů a bl. Anežky.
1. 4. 1949 Spořilov součástí Prahy 13.
1. 7. 1960 Spořilov se stal součástí městského obvodu Praha 4.

Květen 1945 na Spořilově

- 15. 8. 1960 Poslední den provozu na železniční zastávce Spořilov.
- 1. 1. 1961 Zahájena stavba sídliště Spořilov II.
- 26. 10. 1963 Otevření tzv. nové budovy (ZŠ Jižní).
- 1. 1. 1964 Založen Ústav fyziky atmosféry ČSAV (dnes AV ČR).
Sídlí společně s Geofyzikálním ústavem AV ČR a částí
Astronomického ústavu AV ČR v areálu Boční II.
- 1. 9. 1965 Zahájení výuky v ZDŠ Na Chodovci.
- 8. 9. 1967 Zahájení stavby D1 (úsek Spořilov – Čestlice).
- 19. 11. 1968 Skauti 41. odd. střediska Inka vysadili k 50. výročí vzniku
Československa Strom Republiky – lípu srdčitou, která roste
v Roztylských sadech na západní straně od kostela.
- 12. 7. 1971 Otevření úseku D1 (Spořilov – Mirošovice).
- 7. 11. 1980 Otevření stanice metra trasy C v blízkosti Spořilova (stanice
Primátora Vacka, dnes Roztyly).
- 1. 9. 1983 Otevřeno Gymnázium Postupická.
- 23. 5. 1985 První ročník Geofyzikálního běhu v Krčském lese
(v současnosti pořádá Geofyzikální ústav AV ČR).
- 1. 7. 1986 Zrušení tramvajové smyčky na Bratislavském náměstí
(mezi ulicemi Spořilovska a Severní I)

Uctění památky padlých na Roztylském náměstí, 9. 5. 1969

- 1.9.1986 První den provozu současné tramvajové smyčky na Spořilově.
- 1.1.1987 Horní Roztyly převedeny do katastrálního území Chodov.
- 12.11.1989 Po svatořečení bl. Anežky změněn název kostela na svatě Anežky České.
- 1.7.1990 Vznik ZUŠ Dunická (osamostatnění od LŠU Lounských, pobočka na Spořilově existovala od roku 1965).
- 24.11.1990 Vznik městské části Praha 4, jejíž součástí je i Spořilov.
- 1.9.1991 Zahájena výuka v Evangelické akademii (Hrusická 2537).
- 14.6.1992 Založení fotbalového klubu Plácek Spořilov.
- 17.3.1997 Otevření První pivní tramwaye na Spořilově.
- 25.6.1998 Odborem životního prostředí pražského magistrátu udělen grant na obnovu parku v horní části Roztylského náměstí. Tímto byla zahájena postupná revitalizace zeleně a obnova cest a odpočívadel v části sadů nad kostelem.
- 1.3.2001 Na základně Sčítání lidu, domů a bytů žilo k 1.3.2001 na Spořilově, respektive na katastrálním území „Záběhlíce“ (Starý Spořilov, Sídliště Spořilov I a II a lokalita „Hutě“) celkem 13 914 obyvatel, bylo evidováno 1532 domů a 6534 bytů.

Zima na Roztylském náměstí o Vánocích roku 2005

- 7.3.2001 Spisovatel Adolf Branald se stal čestným občanem hl. města Prahy.
- 2002 Vyšla kniha Adolfa Branalda Převleky mého města.
- 23.3.2002 Vernisáž první výstavy cyklu Setkávání v Geofyzikálním ústavu AV ČR (Marie Blabolilová: Lepty).
- 1.4.2003 Otevření sběrného dvora Spořilov (v Zakryté ulici).
- 28.5.2003 Otevření Geoparku Spořilov v areálu Geofyzikálního ústavu AV ČR.
- 20.4.2004 Otevřena automatizovaná pobočka Městské knihovny v Praze v Postupické ulici.
- 30.6.2004 Vyšel první článek v internetových Spořilovských novinách (www.sporilov.info).
- 2.11.2004 Vyšlo první tištěné číslo novodobých Spořilovských novin.
- 6.2.2006 Prezident Václav Klaus oficiálně navštívil Spořilov (pekařství Na Chodovci a První Pivní Tramway).
- 1.9.2006 Dokončení rekonstrukce ZŠ Jižní.
- 21.9.2006 Vernisáž prvního Spořilovského salonu v Geofyzikálním ústavu AV ČR (Jiří Bárta, Ivan Beneš a Rudolf Satran – obrazy, Anna Hložková – sochy).
- 21.1.2009 Obnovení Obce baráčníků Roztyly.
- 2.12.2009 Vedle kostela sv. Anežky České poprvé nazdoben vánoční strom.
- 10.3.2010 Odhalení druhé busty T. G. Masaryka v ZŠ Jižní.
- 13.5.2010 Čestná občanka Prahy 4 Věna Hrdličková vysadila na zahradě ZŠ Jižní vrbu.
- 24.6.2010 Slavnostní položení základního kamene k druhému pomníku Hrdinům od Zborova (pomník nerealizován).
- 6.10.2012 Konaly se první farmářské trhy na Roztylském náměstí.
- 21.7.2013 Spoluprací učitelů a přátel ZŠ Jižní vznikla stolní hra „Spořilov“ (hra je určena pro 2–6 hráčů, kteří se svými figurkami obcházejí místní významná místa. Herní plán tvoří mapa Spořilova, po které hráči postupují. Na vyznačených zastávkách musí správně odpovědět na jednu z 555 otázek.. Vítězí ten, který obejde Spořilov v nejkratším čase).
- 9.9.2014 Odhalení pamětní desky Adolfa Branalda v ZŠ Jižní.
- 20.6.2015 Do Sboru církve československé husitské na Spořilově byl instalován nový zvon ulitý Petrem Rudolfem Manouškem.

- 3. 10. 2015 Vyšla kniha Spořilov – největší zahradní město Velké Prahy.
- 6. 3. 2016 Vyšla kniha Po stopách spořilovských legionářů.
- 14. 5. 2017 Vyšla kniha Vzpomínky na spořilovské sokolské divadlo.
- 30. 9. 2017 Vyšla kniha Spořilov – komunita a její osobnosti.
- 7. 10. 2017 Prezentace knihy Jany Vrzalové: Zasnoubena se smrtí ve spořilovské sokolovně (kniha o Ince Bernáškové).
- 28. 10. 2018 Zasazena pamětní lípa ke 100. výročí vzniku ČSR u kostela sv. Anežky České.
- 10. 3. 2020 V souvislosti s pandemií koronaviru covid-19 byly na Spořilově uzavřeny všechny školy.
- 9. 12. 2020 Vyšla kniha Toulky minulostí starého Spořilova.
- 14. 6. 2021 Sousedská pieta za herečku Libuši Šafránkovou za kostelem sv. Anežky České.
- 7. 10. 2021 Provinciálem Jakubem Františkem Sadílkem OFM při mši svaté byly požehnány nové varhany v kostele sv. Anežky České.
- 1. 1. 2023 D1 mezi Spořilovem a Průhonicemi přešla do majetku hl. města Prahy a stala se silnicí I. třídy.
- 29. 8. 2023 Na Roztylském náměstí byla odhalena pamětní lavička Inky Bernáškové.
- 5. 2. 2025 Ministr dopravy Martin Kupka navštívil Spořilov, kde spolu s představiteli městské části diskutoval o dopravních stavbách, které výrazně limitují život zdejších obyvatel.

Z databáze výročí průběžně zveřejňované ve Spořilovských novinách na www.sporilov.info.

Výhled z věže kostela sv. Anežky České, 3. 10. 2015

Spořilovské noviny

Na tradici prvorepublikových tiskovin (Zájemy Spořilova, Spořilovské noviny) navazují od roku 2004 Spořilovské noviny zveřejňované na internetové adrese **<https://sporilov.info>**. V průběhu let bylo na webových stránkách publikováno téměř 2800 článků a 1200 fotografií.

Se Spořilovskými novinami spolupracovalo více než padesát autorů a stovky dalších spořilovských sousedů přispěly svým názorem, fotografií, komentářem nebo připomínkou. Redakční počítadlo zaznamenalo více než 800 tisíc čtenářů. Do současnosti spatřilo světlo světa osmnáct tištěných vydání Spořilovských novin šířených sousedskou cestou. Redakce Spořilovských novin také spolupracovala na vydání několika knih o Spořilově – např. knih Po stopách spořilovských legionářů a Vzpomínky na spořilovské sokolské divadlo.

Spořilovské noviny si čtenáři postupně našli sami, jsou nejen ze Spořilova, ale i z Michle, Chodovce, Chodova, Zahradního Města a mnohem vzdálenějších míst (dokonce až z daleké Austrálie). Propojují občany, rodáky a přátele Spořilova nejen prostřednictvím internetu, ale i sociálních sítí a aktivitami ve veřejném prostoru. Za uplynulá léta se Spořilovské noviny staly encyklopedií Spořilova a zůstávají důležitým informačním zdrojem této pražské čtvrti.

Tomáš Hromádka

Významnou akcí, do které byly zapojeni čtenáři Spořilovských novin, bylo sázení stromu na ostrůvku Hamerského rybníka, 15. 4. 2005

100 let Spořilova

Ke 100 letům Spořilova vznikla facebooková skupina 100 let Spořilova – Spořilovské noviny, v rámci které jsou zveřejňovány vzpomínky pamětníků, historické fotografie a další informace vztahující se k výročí čtvrti.

<https://tinyurl.com/100letsporilova>

V rámci připomínky výročí byla ve Spořilovských novinách publikována anketa **100 událostí našich životů na Spořilově**, do které se můžete stále zapojit. Napište na e-mail **noviny@sporilov.info**, jakou veřejnou událost považujete na Spořilově za nejdůležitější a sami jste ji zažili. Připsat můžete i své osobní vyznání Spořilovu – naší nejlepší pražské čtvrti.

Vlastníte zajímavé dokumenty, fotografie, výstřižky z historie Spořilova?

Napište nám na **noviny@sporilov.info**, rádi si materiály okopírujeme, naskenujeme a vrátíme zpět. Budeme rádi i za jakékoliv písemné, zvukové či obrazové vzpomínky k událostem z let 1925–2025, které hýbaly Spořilovem, uvítáme i zmínky o významných osobnostech, které na Spořilově žily či působily.

Nabízí se celá řada možností, jak si výročí naší čtvrti připomenout, a doplnit tak informace, které v minulých letech byly publikovány ve Spořilovských novinách nebo v knihách Převleky mého města (2002, 2003), Spořilov – Největší zahradní město Velké Prahy (2015), Spořilov – komunita a její osobnosti, Po stopách spořilovských legionářů (2015), Vzpomínky na spořilovské sokolské divadlo (2017) a Toulky minulostí starého Spořilova (2020).

SPOŘILOV 100

Pamětní spis vydaný dne 19. 10. 2025 u příležitosti sousedského setkání k 100. výročí vzniku zahradního města Spořilova

Editor: Tomáš Hromádka

Na přípravě pamětního spisu spolupracovali, radou a pomocí přispěli:

Jan Fischer, Tomáš Hromádka, Daniel Kaiser, Klára Kunčíková,
Michaela Tučková, Jindřich Vaněk

Není-li uvedeno jinak, všechny fotografie v pamětním spisu jsou z archivů ZŠ Jižní, TJ Sokol Spořilov, františkánského kláštera u Panny Marie Sněžné, Spořilovských novin a archivu vydavatele.

Pro Sbor pro obnovu pomníku Hrdinům od Zborova, z.s.

vydal Tomáš Hromádka – REGIONPLUS

Rakovského 3162/8, 143 00 Praha 4

v roce 2025 jako svou 7. publikaci.

www.sporilov.info • www.regionplus.cz • www.kronikari.info

Vydání první (dotisk).

ISBN: 978-80-906294-6-2

Publikace byla vydána s podporou městské části Praha 4.

Jižní náměstí / Roztylské náměstí s pomníkem Hrdinům od Zborova

Jména ulic na Starém Spořilově začala vznikat po roce 1927 a vycházejí z amerického vzoru, kde byly ulice pojmenovávány podle jejich zeměpisného směru vůči nějakému významnému místu v rámci čtvrti. Celkem bylo pojmenováno šedesát ulic a tři náměstí. Pro oblast Spořilova bylo použito jen deset názvů s čísly. (Roztylské náměstí, Roztylské sady, Východní náměstí, Hlavní, Boční I—II, Jižní náměstí a ulice Jižní I—XVII, Severní I—XI, Severozápadní I—VI, Severovýchodní I—VI, Jihozápadní I—VI a Jihovýchodní I—IX). Názvy ulic jsou odvozeny od jejich polohy od pomyslného „středu Spořilova“ v horní části Roztylského náměstí.

18.6.1925 bylo ustaveno stavební Družstvo Spořilov za účelem výstavby zahradního města

SPORILOV

100

neděli 19.10.2025 od 14 h Vás zveme na setkání

u příležitosti 100. výročí založení Spořilova

📍 Roztylské sady u kostela, u lip Republiky

Ke stému výročí Spořilova bude vysazena pamětní lípa, kterou můžete přijít symbolicky zalít. Sousedské setkání zahájí úvodní slovo ve 14 h, hudba, vzpomínky pamětníků.

Výstava dobových fotografií bude přístupná 12 - 18 h.
Od 16 h následuje v kostele koncert Schola od sv. Anežky.

Na setkání zvo: Jan Fischer, Michaela Tučková, Tomáš Hromádka, Jindřich Vaněk, Daniel Kaiser,
ZŠ Jižní, farceři sv. Anežky a Sekel Spořilov. Podporuje MČ Praha 4.

Akte se koná za každého počasí.

Kostel svatě
Anežky České

Mediální partner publikace

Vydání publikace podpořila

SPORILOVSKÉ NOVINY

www.sporilov.info

Městská část
Praha 4